

Kan Pastorseminariet blive Kirkegaardene til Hjælp?

En i interesserede Kredse længe imødeset Ordning for de fremtidige Præsters praktisk-videnskabelige Uddannelse er nu truffet. Os interesserer det navnlig, hvilke Fag eller Discipliner, der skal undervises i; vi konstaterer, at § 4 i Den kgl. Anordning siger, at de faste Undervisningsfag er Homiletik, Kateketik, Religionspsykologi med særligt Henblik paa Sjælesorg, dansk Kirke- og Menighedsliv, Kirkeret og Messesang, — og vi ser deraf, at der ikke kan være tænkt paa, at Præsterne ude i Landets og Byernes Sogne ogsaa har en betydelig Opgave at løfte i Omsorgen for Kirkegaardene. Læser vi videre, ser vi, at der ogsaa skal holdes Forelæsninger om Filantropi og den sociale Lovgivning, om Psykiatri samt om *kirkelig Kunst*, — og vi anerkender, at der i det sidste Emne er ydet Krucifixer, Altertavler, Messehagler og andet kirkeligt Inventar skyldig Hensyntagen, — men vi savner derefter *dobbelt* et Par Ord om, at ogsaa den Kunst, der øves uden for Kirkens Mure og paa den viede Grund, skal gøres til Genstand for Omtale, for ikke at sige Undervisning. Og naar der i § 5 tales om, at de teologiske Kandidater skal gives Lejlighed til at deltage i de forskellige Grene af Kirkens og Menighedens Arbejde, — saa menes der sikkert heller ikke Kirkegaardenes Røgt, — desværre. Vi maa beklage, at Kirkegaardene atter synes at være bleven negligeret i en Art kirkelig Lovgivning, — og vi maa beklage, at de unge Præster ogsaa fremtidig skal sendes ud til Embeder, hvor der maaske straks melder sig Krav om Kirkegaardsarbejder af Format, — noget som de paagældende da er ganske ude af Stand til at dømme om Betimeligheden af, og som de altsaa heller ikke kan hjælpe deres Kolleger i Menighedsraadet med, — ja, som maaske kan gøre, at de længe vil føle sig underlegne i Embedet.

I Finland, hvortil vi i vor Tid har megen Grund til at henvise, har man paa Universitetet forlængst indført Forelæsninger om Kir-

kegaardenes Røgt og hvad dertil hører (jvf. Artiklen Side 55—56 i forrige Hefte). Nu laver man i Danmark en Nyordning af Præsteuddannelsen, — og saa glemmer man Kirkegaardene, — dette Omraade, der Aar for Aar bliver mere og mere krævende, og hvor den saglige Side ikke engang er løst ordentlig i anden Lovgivning, saa at de unge Præster end ikke har dette at støtte sig til.

Eller har vi endnu et Haab? Kan det tænkes, at den, der bliver Forstander for dette Seminarium, har saa megen Smidighed, at han kan fortolke de strenge Paragraffer liberalt? Mon det kunde tænkes, at Lærerne f. Eks. under Faget Kirkeret ogsaa kunde gaa saa vidt som til at oplyse om Bestemmelser om Erhvervelse af Gravjord, Uvidelse af Kirkegaarde, Gennemførelse af Anordningens Bestemmelser om Regulering og andre vigtige Spørgsmaal? Eller kunde det tænkes, at man ved »Deltagelse i Kirkens Arbejde« ogsaa mente det borgerlige Arbejde, som Driften af Kirkegaardene maa siges at være, idet disse jo skal rumme alle uden Hensyn til Trosbekendelse? For det kunde vel ikke tænkes, at Forstanderen lige frem kunde indlægge Foredrag eller Forelæsninger i Kirkegaardskultur, — selv om det ikke staar i Paragrafferne?

Venner af Kirkegaardenes gode Udvikling ser i Forventning hen til, hvorledes Sagen med Pastorseminariet udvikler sig, — og vi haaber paa Hjælp fra en forstandig, kyndig og liberal Forstander.

* * *

Efter at dette er skrevet, har Kirkeministeriet udnævnt Sognepræst i Sønderborg, Provst *Halfdan Høgsbro*, til fra 1. Juni at være Forstander og Hovedlærer ved Pastorseminariet, og der er Grund til at hilse dette med Glæde, idet Forstanderen baade som Sognepræst og som Provst paa første Haand har faaet Føling med Kirkegaardsforhold, baade som de bør og ikke bør være.

fordelene ved urnehaverne, at der kun behøver at anvendes lidt jord til en grav. Det er en afgørende fordel for byer, der er i jordnød og som kun gennem store økonomiske ofre kan skaffe mere plads, der maa ske maa ligge langt borte fra byens centrum. At den lille grav ogsaa i økonomisk henseende har en meget stor betydning for et stort antal af borgerne, kan byens ledelse ikke se bort fra.

Naar byen ønsker grave paa 0,5 m² til urnebegravelse, saa bliver det byens »krav« til sin havearkitekt eller kirkegaardsgartner, at han løser den opgave at skabe noget smukt ud af saadanne smaa grave.

Det har jo ogsaa vist sig, at denne opgave meget vel kan løses. Man faar blot noget nyt frem, noget, der afviger fra de gamle kirkegaarde; det er en funktionalistisk opgave, der skal løses, og den bliver løst.

Man har i Sverige særlig fra lederen ved Malmös kirkegaarde, trädgårdsarch. G. V. Walberg, stillet krav om, at urnegravene skulde ligge spredt med plantning imellem. Der er jo ingen tvivl om, at man kunde faa noget smukt frem paa denne maade, men et saadant forslag er ganske utopisk, naar det drejer sig om bykirkegaarde. I Stockholm havde jeg lejlighed til at diskutere dette punkt med vedkommende og protesterede mod tanken som uigennemførlig.

Ved passende placering og beplantning m. m. skal den smukke virkning opnaaes ogsaa for de smaa grave. Netop paa grund af den ringe størrelse spiller anvendelsen af ensartede sten en ganske særlig rolle, saaledes som ogsaa stiftsgartneren fremhæver det. Det er blot vanskeligt at faa publikum med dertil. —

* * *

Ovenstaaende Replik har været forelagt Stiftsgartneren, som imidlertid ikke mente at ville fremføre yderligere i Spørgsmaalet.

Redaktionen.

Kan Pastorseminariet blive Kirkegaardene til Hjælp?

Med Udgangspunkt i den kongelige Anordning om Ordning af Undervisningen paa Pastorseminariet rejste vi i et tidligere Hefte af »V. K.« (S. 72) det Spørgsmaal, om Kirkegaardene kunde vente, at de Præster, der fremtidigt gik ud til Sognearbejdet, vilde være bedre udrustet end de hidtil havde været det, — og netop med Støtte i den nævnte Anordning maatte man synes, at der var Grund til at nære nogen Skepsis her over for.

Imidlertid viser det sig, at den nævnte Anordning ikke gav Oplysning om alt, hvad der skulde undervises i, og i en Samtale, som vi siden har haft med Medlem af Bestyrelsen for Pastorseminariet, Biskop, Dr. theol. H. Fuglsang Damgaard, oplyser denne, at Kirkegaardene netop er taget med i Dispositionerne. Biskoppen udtrykte ved denne Lejlighed sin store, personlige Interesse for Sagen og kunde henvise til, at det er Meningen, at Kirkegaardene sidestilles med kirkelig Kunst, — og mere kan man ikke fra Kirkegaardssagens Venner med Billighed ønske sig.

Der vil altsaa nu paa Universitetet kunne paaregnes Undervisning i de Ting, der betinger Kirkegaardenes Udvikling og Standpunkt i de danske Sogne og Byer, og det maa derefter kunne forventes, at Præsterne fremtidigt kan gaa til deres Embeder med et vist Fond af Kundskaber om, hvad der kan kræves, for at Kirkegaardene kan opfylde Tidens Krav til dem, og at de ikke, — som det nu ofte er Tilfældet, — staar fاملende eller uforstaaende overfor Sagen.

Vi vil da fremtidigt ikke mere staa tilbage for vort nordiske Broderland, Finland, — og Spørgsmaalet, der er sat som Overskrift paa nærværende Artikel, vil forhaabentlig snart kunne besvares med et klart og tydeligt: Ja. —